

Θοδωρής Καλίτσης*

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ: ΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιβεβαίωση ή η διάψευση μιας ή περισσοτέρων ερευνητικών υποθέσεων είναι ο σκοπός μιας ερευνητικής προσπάθειας. Μέσα από τη συλλογή πρωτογενούς ή δευτερογενούς υλικού και επεξεργασίας των δεδομένων που θα προκύψουν, επιτυγχάνεται η ολοκλήρωσή της. Όμως, για να θεωρηθεί ως επιστημονική μια έρευνα πρέπει να πληροί τα «ελάχιστα κριτήρια επιστημονικότητας»: ¹

1. επιστημονική μέθοδο
2. ανεξαρτησία της έρευνας
3. σύγχρονα εμπειρικά δεδομένα.

Βασικό μεθοδολογικό εργαλείο των κοινωνικών επιστημών και κατά συνέπεια της Εγκληματολογίας είναι τα στατιστικά δεδομένα. Η «μέτρηση του εγκληματικού φαινομένου» –δηλαδή, η συλλογή στοιχείων που σχετίζονται με την εγκληματικότητα– αφορά μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (σε μηνιαία, εξαμηνιαία ή ετήσια βάση) και ένα συγκεκριμένο χώρο ή τόπο (σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο). Η μέτρηση, η περιγραφή και οι διακυμάνσεις που παρατηρούνται σε ένα συνολικό κοινωνικό φαινόμενο με έντονο τον ατομικό χαρακτήρα, όπως το έγκλημα, βοηθά τον ερευνητή να διερευνήσει τους παράγοντες εγκληματογένεσης και να διατυπώσει προτάσεις αντεγκληματικής πολιτικής μέσω της πρόβλεψης της εξέλιξής της.²

* Κοινωνιολόγος, Διδάκτορας Εγκληματολογίας Παντείου Πανεπιστημίου.

1. Βλ. Ζαραφονίτου Χ., 1995, *Εμπειρική Εγκληματολογία*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 12-13.

2. Βλ. Φαρσεδάκης Ι., 1996, *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 148-149.

Τι εννοούμε, όμως, με τον όρο «στατιστική»; Η πιο συνηθισμένη χρήση του όρου αποτελεί συνώνυμο των στατιστικών δεδομένων και για την πλειονότητα ο αυτόματος συνειρμός οδηγεί στις στατιστικές, δηλαδή σε ποσοτικά στοιχεία, σε πλήθος στοιχείων και αριθμών που συλλέγονται κατά τη μελέτη ενός φαινομένου και χρησιμοποιούνται για την εξαγωγή συμπερασμάτων με τη χρήση μαθηματικών εξισώσεων και την κατάρτιση πινάκων και γραφημάτων. Όμως, η *στατιστική* αποτελεί μια αυτόνομη επιστημονική μέθοδο για την απόκτηση γνώσης από την εμπειρία και για τη λήψη απόφασης υπό το κράτος της αβεβαιότητας.³ Η στατιστική ως επιστημονική μέθοδος χρησιμοποιείται από διαφορετικούς κλάδους και ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής της έχουμε την οικονομική στατιστική, την ιατρική στατιστική, τη βιοστατιστική, τη στατιστική της εκπαίδευσης κ.λπ. Η προσπάθεια εφαρμογής αυτής της επιστημονικής μεθοδολογίας, της κοινωνικής στατιστικής, στην επιστήμη της εγκληματολογίας συνεπάγεται την εξέλιξη της εγκληματολογικής στατιστικής ή καλύτερα της *στατιστικής της εγκληματικότητας*.

Η «στατιστική της εγκληματικότητας», δηλαδή η προσπάθεια μέτρησης του γενικού εγκληματικού φαινομένου, χωρίζεται σε δύο γενικές κατηγορίες:⁴

- α. *Στατιστική διαπιστωμένων ή καταγγελλομένων εγκλημάτων*, που αποτελείται από στοιχεία των αστυνομικών ή των εισαγγελικών αρχών.
- β. *Στατιστική καταδικαζόμενων προσώπων*, που αποτελείται από στοιχεία των δικαστηρίων.
- γ. Μια τρίτη κατηγορία στατιστικών στοιχείων μπορούν να αποτελέσουν οι *σωφρονιστικές στατιστικές*.

Μόλις από τα μέσα του 19ου αιώνα, το Home Office εκδίδει την πρώτη αστυνομική στατιστική το 1857.⁵ Τη δεκαετία του 1930 και, ειδικότερα, από το 1933 μέχρι σήμερα, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το FBI τηρεί συστηματικά αστυνομικές στατιστικές με τον τίτλο

3. Βλ. Καλαματιανού Α., 1996, *Κοινωνική στατιστική: Μέθοδοι μονοδιάστατης ανάλυσης*, Αθήνα, Το Οικονομικό, σ. 3.

4. Βλ. Γιωτοπούλου Μαργαροπούλου Α., 1984, *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 113.

5. Βλ. Φαρσεδάκης Ι., 1996, σ. 150-151. Η πρώτη χώρα που τηρεί εγκληματολογικά στατιστικά είναι η Γαλλία από το 1825, υπό την επιμέλεια του υπουργείου Δικαιοσύνης, βλ. σχετικά Ζαραφώνιτου Χ., 1995, σ. 35. Αστυνομικές στατιστικές τηρούνται στη Γαλλία μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, βλ. Φαρσεδάκης Ι., 1996, σ. 150.

Uniform Crime Report⁶ καθώς και αναλυτικά στοιχεία που αφορούν την εγκληματικότητα στη χώρα. Πρώτη διεθνώς, η Γαλλία εφαρμόζει ανελλιπώς, με τη συμβολή των Guerry και Quételet,⁷ από την τρίτη δεκαετία του 19ου αιώνα, τη μέτρηση του εγκληματικού φαινομένου σε συνδυασμό με κοινωνικές μεταβλητές, όπως ηλικία, φύλο, περιοχή τέλεσης αδικήματος, οικονομική κατάσταση, κλίμα κ.λπ.⁸

Στη χώρα μας, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες του δυτικού κόσμου, όπου η συλλογή στοιχείων που αφορούν την εγκληματικότητα πραγματοποιείται από έρευνητες ή βάσεις δεδομένων επίσημων ή ανεπίσημων φορέων, οι επίσημες στατιστικές που συλλέγονται από τους φορείς άσκησης του επίσημου κοινωνικού ελέγχου είναι η κύρια, αν όχι η μοναδική, πηγή για τη μελέτη της εγκληματικότητας.⁹ Ουσιαστικά, οι φορείς που συλλέγουν στατιστικά δεδομένα για τη χώρα μας είναι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Η ΕΣΥΕ εκδίδει τα πρώτα στατιστικά δελτία από το 1911 έως το 1913 και από το 1926 μέχρι το 1937, η δημοσίευση των οποίων διακόπτεται εξαιτίας του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.¹⁰ Ιδιαίτερα τεύχη της *Στατιστικής της Δικαιοσύνης*, με διαχωρισμένα στοιχεία και δεδομένα για τη *Στατιστική της Πολιτικής Δικαιοσύνης*, της *Εγκληματολογικής και της Σωφρονομικής Στατιστικής*, αρχίζουν να εκδίδονται και πάλι τη χρονική

6. Βλ. Ζαφαρονίτου Χ., 1995, σ. 36. Περιλαμβάνει επτά βασικές κατηγορίες εγκλημάτων (ανθρωποκτονία από πρόθεση, βιασμός, ληστεία, βαριές σωματικές βλάβες, διαρρηξείς, κλοπή μηχανοκίνητων οχημάτων).

7. Οι André – Michel Guerry (1822-1866), Γάλλος στατιστολόγος και Lambert Adolphe Jacques Quételet (1796-1874), Βέλγος αστρονόμος, μαθηματικός, στατιστολόγος και κοινωνιολόγος, αποτελούν τους ιδρυτές της γαλλοβελγικής χαρτογραφικής σχολής που ασχολήθηκε με τη στατιστική μελέτη των κοινωνικών φαινομένων και κυρίως του εγκλήματος. Ο Quételet διατύπωσε το «θερμικό νόμο» και πρώτος διεπίστωσε τη σταθερότητα της ένδικης εγκληματικότητας, ενώ ο Guerry ήταν ο πρωτοπόρος στην εφαρμογή της γεωγραφικής χαρτογράφησης του εγκλήματος με στόχο τη διερεύνηση κοινωνικών παραγόντων που συνδέονται με την εγκληματογένεση. Βλ. Φαρσεδάκης Ι., 1990, *Η εγκληματολογική σκέψη: Από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 103-106.

8. Βλ. Γιωτοπούλου Μαραγκοπούλου Α., 1984, *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 112.

9. Βλ. Antonopoulos G., 2005, «The limitations of official statistics in relation to the criminality of migrants in Greece», *Police Practice and Research*, vol. 6, no 3, σ. 251-260.

10. Βλ. Γαρδίκας Κ.Γ. (χ.η.). *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Εκδ. Τσάκα, σ. 51, όπως παραπέμπεται στο Ζαφαρονίτου Χ., 1995, σ. 36.

περίοδο από το 1956 έως το 1961, ενώ από το 1962 και μετά εκδίδονται σε ενιαίο τεύχος.¹¹ Το 1971 προστέθηκαν τα στοιχεία και της αστυνομικής στατιστικής, ενώ εκδίδεται από την ΕΣΥΕ, σε ετήσια βάση, ενιαίο τεύχος με τον τίτλο «*Στατιστική της Δικαιοσύνης: Πολιτική, Εγκληματολογική, Σωφρονομική*», με στοιχεία που συλλέγει¹² από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, τις δικαστικές και άλλες αρχές, τους διευθυντές των φυλακών και των ιδρυμάτων αγωγής ανηλίκων.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Ο ρόλος της αστυνομίας στην άσκηση του επίσημου κοινωνικού ελέγχου έχει διπλό χαρακτήρα: εγκληματο-προληπτικό και κατασταλτικό, προστασία του κοινωνικού συνόλου από εγκληματικές πράξεις και διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης/συνοχής.¹³ Επιπλέον, ρόλος της αστυνομίας είναι και η τήρηση στατιστικών δελτίων.

Τα τελευταία χρόνια εκδίδεται από τη Διεύθυνση Πληροφορικής του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, σε ετήσια βάση, η «*Στατιστική Επετηρίδα της Ελληνικής Αστυνομίας*» που περιλαμβάνει:

1. *Εγκληματολογική Στατιστική*
2. *Αστυνομική στατιστική*
3. *Στατιστική Τροχαίας*
4. *Στατιστική Αστυϊατρικών κ.λπ. Επιθεωρήσεων*
5. *Στατιστική δειγματοληψιών και κατασχέσεων.*

Ως *Αστυνομική Στατιστική* καταγράφονται αδικήματα από τις αστυνομικές αρχές με τρεις ξεχωριστές διαδικασίες:

1. Συλλογή στοιχείων από τα αστυνομικά τμήματα και ηλεκτρονική τους αποστολή στη μηχανογραφική εφαρμογή της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με το Υπόδειγμα 1 της Κανονιστικής Διαταγής. Η διαδικασία αυτή εφαρ-

11. Βλ. Αλεξιάδης Σ., 1989, *Εγκληματολογία*, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκουλα, σ. 165, καθώς και Αλεξιάδης Σ., 1996, *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκουλα, σ. 104.

12. Βλ. ΕΣΥΕ, 2000, *Στατιστική της Δικαιοσύνης: Πολιτική, Εγκληματολογική, Σωφρονομική*, Αθήνα, ΕΣΥΕ, σ. 5.

13. Βλ. Λαμπροπούλου Έφη, 1994, *Ο κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος*, Αθήνα, Παπαζήση, σ. 206.

μόζεται από το 2000. Η ηλεκτρονική εφαρμογή του Υποδείγματος 1, σε αντίθεση με τις δύο άλλες διαδικασίες, καταγράφει τα αδικήματα στο χρονικό διάστημα που τελέστηκαν και όχι όταν γίνονται γνωστά στις Αστυνομικές Αρχές.

2. Συλλογή στατιστικών στοιχείων από τα κατά τόπους αστυνομικά τμήματα και αποστολή τους στο τέλος κάθε μήνα στις 53 αστυνομικές διευθύνσεις της χώρας, όπου ομαδοποιούνται και επεξεργάζονται από τη Διεύθυνση Πληροφορικής. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από το βιβλίο συμβάντων και περιλαμβάνει τα απολύτως αναγκαία στοιχεία τόσο για τα κακουργήματα όσο και για τα πλημμελήματα.
3. Συλλογή στατιστικών στοιχείων από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας 19 αδικημάτων¹⁴ που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα υφιστάμενων υπηρεσιών της ΔΔΑ/ΑΕΑ για τα οποία ενεργείται ή έχει ενεργηθεί προανάκριση.¹⁵ Κάθε μήνα συλλέγονται στο Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, στη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας και πιο συγκεκριμένα στο Τμήμα Ανάλυσης Εγκληματικότητας, τα αριθμητικά στοιχεία εγκλημάτων από τις αστυνομικές υπηρεσίες της Επικράτειας.

Τα στοιχεία που αποτελούν την *Αστυνομική Στατιστική* και που δημοσιεύονται από την ετήσια στατιστική υπηρεσία της ΕΛΑΣ συλλέγονται σύμφωνα με τη δεύτερη διαδικασία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Μέρος των στοιχείων που περιλαμβάνονται στην ετήσια *Στατιστική Επετηρίδα της Ελληνικής Αστυνομίας* αποτελούν τα στοιχεία που αποστέλλονται προς δημοσίευση από την ΕΣΥΕ, ως *Στατιστική Αδικημάτων – διαπραχθέντων αδικημάτων*, με βασική διαφοροποίηση την ενοποίηση κάποιων κατηγοριών. Όμως, τα προβλήματα της *Αστυνομικής Στατιστικής* αρχίζουν από τη μέθοδο και την πηγή συλλογής τους.

14. Μερικά από τα αδικήματα αυτά είναι ανθρωποκτονίες, απάτες, βιασμοί, κλοπές – διαρρήξεις, παραχάραξη – πλαστογραφία, σεξουαλική εκμετάλλευση κ.ά.

15. Πρόκειται για αστυνομική προανάκριση, είτε αφορά σε υπηρεσιακές διαδικασίες ρουτίνας, είτε για την παραπομπή των κατηγορουμένων στον εισαγγελέα.

Βάση για τον χαρακτηρισμό του κάθε εγκλήματος είναι οι διατάξεις του *Ποινικού Κώδικα* και των *Ειδικών Ποινικών Νόμων*. Ο χαρακτηρισμός του κάθε εγκλήματος¹⁶ δίνεται από την αστυνομική υπηρεσία που διενεργεί προανάκριση για ένα ή περισσότερα αδικήματα και παραμένει στην *Αστυνομική Στατιστική* ο ίδιος, ανεξάρτητα εάν αλλάξει στην πορεία της ποινικής διαδικασίας.

Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα από τα μειονεκτήματα της αξιοπιστίας της *Αστυνομικής Στατιστικής*, αφού ο χαρακτηρισμός της πράξης μπορεί να είναι εσφαλμένος εξαιτίας και η αλλαγή του στη συνέχεια δεν καταγράφεται στα επίσημα στατιστικά δεδομένα. Ειδικότερα στις ημέρες μας, σε αδικήματα που ανήκουν στις σύγχρονες μορφές εγκληματικότητας, όπως το ηλεκτρονικό, το περιβαλλοντολογικό ή το οικονομικό έγκλημα, οι πιθανότητες παρανοήσεων ή λανθασμένου χαρακτηρισμού μπορούν να αλλοιώσουν την πραγματικότητα.

Η χρονική καταγραφή και ο χαρακτηρισμός των εγκλημάτων πραγματοποιείται στο χρόνο που γνωστοποιούνται στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας και στον πραγματικό χρόνο διάπραξης τους.

Οι εξιχνιάσεις των εγκλημάτων υπολογίζονται συνολικά επί των τετελεσμένων και των αποπειρών μαζί, ενώ πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι αφορούν υποθέσεις που εξιχνιάζονται στη διάρκεια του έτους που καταγράφονται, ανεξάρτητα από το έτος που έχουν τελεστεί.

Στην κατηγορία «δράστες» περιλαμβάνονται μόνο γνωστά πρόσωπα, τα οποία έχουν συλληφθεί ή κατηγορηθεί για τα αντίστοιχα εγκλήματα. Ο αριθμός των *δραστών* ανά έτος αφορά εκείνους που συλλαμβάνονται ή κατηγορούνται στη διάρκεια του έτους, ανεξάρτητα από το έτος τέλεσης του εγκλήματος.

«Ένα έγκλημα ανά υπόθεση-προανάκριση» είναι ο κανόνας που ισχύει για την καταγραφή και τον υπολογισμό των αδικημάτων. Στην περίπτωση, όμως, που σε μια υπόθεση-προανάκριση εμπλέκονται πλέον του ενός εγκλήματα με τους ίδιους δράστες και τα ίδια θύματα, τότε υπολογίζεται ως ένα έγκλημα, εκείνο που επισύρει τη βαρύτερη ποινή. Εάν όμως δεν υπάρξει μόνο μια καταγγελία για την τέλεση των παραπάνω αδικημάτων, αλλά πολλές καταγγελίες σε διαφορετικούς χρόνους, τότε υπολογίζονται ως χωριστά εγκλήματα, ένα έγκλημα ανά καταγγελία.

16. Ο όρος «έγκλημα» περιλαμβάνει οποιαδήποτε παράβαση του *Ποινικού Κώδικα* και των *Ειδικών Ποινικών Νόμων*.

Κατά τον Φαρσεδάκη, τα προβλήματα αξιοπιστίας και η ανακρίβεια των εγκληματολογικών στατιστικών και ειδικότερα εκείνα που τηρούνται από αστυνομικούς οφείλονται στους εξής λόγους:¹⁷

- Η *αδιαφορία* και ο *δεκασμός*. Η έλλειψη ενδιαφέροντος και η ασυνειδησία μερικών αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας οδηγεί στην ελλιπή συμπλήρωση των στατιστικών στοιχείων.
- Η *άγνοια*, η *εσφαλμένη ερμηνεία* και ο *εσφαλμένος χαρακτηρισμός* της πράξης. Οι γνώσεις των αστυνομικών που αναλαμβάνουν το έργο της τήρησης των στατιστικών δεδομένων μερικές φορές μπορεί να οδηγήσει σε λάθος ερμηνεία του αδικήματος και την καταχώρισή του σε άλλη κατηγορία. Επίσης, πιθανές παραλείψεις ή ενοποίηση κάποιων αδικημάτων σε μια κατηγορία.
- Η *κοινωνικοοικονομική θέση δράστη και θύματος*. Προσωπικές αντιλήψεις, στερεότυπα και αναπαραστάσεις επηρεάζουν την κρίση των αστυνομικών οργάνων στην άσκηση των καθηκόντων τους με διακριτική ευχέρεια.

Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν ότι η καταγραφή της εγκληματικότητας από την Αστυνομία δεν τηρεί έναν ομοιόμορφο τρόπο, όχι μόνο εξαιτίας των τριών διαφορετικών διαδικασιών, αλλά κυρίως εξαιτίας της διακριτικής ευχέρειας των αρχών. Ένα αδίκημα μπορεί να καταγραφεί με χαρακτηρισμό αυστηρότερο της πραγματικής πράξης, λόγω υπερβάλλοντος ζήλου ή να μην καταγραφεί καθόλου από φυγοπονία για την τήρηση του βιβλίου συμβάντων.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και στις περιφερειακές υπηρεσίες για τη σωστή τήρηση, τον έλεγχο και την περαιτέρω επεξεργασία των στοιχείων της εγκληματικότητας.

Η Αστυνομία έχει περιορισμένες δυνατότητες επιρροής των στατιστικών της εγκληματικότητας και για αυτό επικεντρώνεται στον κατασταλτικό της ρόλο (διατήρηση της ειρήνης – εξασφάλιση της καθημερινής τάξης) και περιορίζεται στον προληπτικό ρόλο της (περιορισμό της εγκληματικότητας).¹⁸ Σκοπός είναι να κάνει τον πολίτη να νιώθει ότι είναι ασφαλής, αφού δεν μπορεί να τον κάνει πραγματικά ασφαλή.

17. Βλ. Φαρσεδάκης Ι., 1996, *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 153-154.

18. Λαμπροπούλου Έ., 1994, *Ο κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος*, Αθήνα, Παπαζήσης, σ. 207.

Η χρησιμοποίηση στατιστικών δεδομένων από την *Αστυνομική Στατιστική* δεν πρέπει να αποτελεί τη μοναδική πηγή για έναν ερευνητή. Πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας ότι η Αστυνομία είναι μια γραφειοκρατική οργάνωση που δέχεται ισχυρές πιέσεις από την κοινή γνώμη και από την πολιτική εξουσία σχετικά με την αποτελεσματικότητα του έργου της. «Για τις προτεραιότητες δράσης της αντεγκληματικής πολιτικής δεν τίθενται ποσοτικοί στόχοι. Κατ' εξαίρεση για την αξιολόγηση συγκεκριμένων δράσεων, τίθενται ποσοτικοί στόχοι, σε κεντρικό ή τοπικό επίπεδο»,¹⁹ αναφέρεται χαρακτηριστικά στους στόχους και τις προτεραιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας για το 2006. Επομένως, δεν μπορούμε να αρνηθούμε το γεγονός ότι οι στατιστικές της Αστυνομίας μπορούν να λειτουργήσουν και ως εργαλείο προστασίας του γοήτρου της και επιβεβαίωσης των επιτυχιών της.²⁰

Επιπλέον, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι τα προβλήματα αξιοπιστίας και ανακρίβειας των *εγκληματολογικών στατιστικών* οφείλονται σε ένα ποσοστό στα ανθρώπινα λάθη εκείνων που επιμελούνται και τηρούν τα στατιστικά δεδομένα και στην άσκηση της διακριτικής ευχέρειας των φορέων άσκησης επίσημου κοινωνικού ελέγχου.²¹ Το σημαντικότερο όλων, όμως, είναι αυτό που με εύγλωττο τρόπο παρατηρεί ο Δασκαλάκης:²²

«Στις στατιστικές όμως δεν καταγράφεται το έγκλημα, αλλά τα αποτελέσματα της δράσης των οργάνων της επίσημης κοινωνικής αντίδρασης... η εικόνα που αντλούμε από την εγκληματολογική στατιστική δεν στοιχειοθετεί τη φαινομενολογία του εγκλήματος αλλά τη φαινομενολογία του στίγματος για τη μελέτη της οποίας και μόνο προσφέρεται η *εγκληματολογική στατιστική*».

19. Βλ. Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2006. *Αντεγκληματική πολιτική – Στόχοι και προτεραιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας για το έτος 2006*. Δελτίο τύπου 22/1/2006, Αθήνα, υπουργείο Δημόσιας Τάξης.

20. Βλ. Λαμπροπούλου Έ., 1994, *Ο κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος*, Αθήνα, Παπαζήσης, σ. 216.

21. Φαρσεδάκης Ι., 1996, *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη, σ. 152-153.

22. Δασκαλάκης Η., 1985, *Η εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σ. 135.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**Ελληνόγλωσση**

- Αλεξιάδης Σ., 1989, *Εγκληματολογία*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκκουλα.
- Αλεξιάδης Σ., 1996, *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Σάκκουλα.
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, 2006, «Αντεγκληματική πολιτική. Στόχοι και προτεραιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας για το έτος 2006», Δελτίο τύπου 22/1/2006, Αθήνα, υπουργείο Δημόσιας Τάξης.
- Γαρυδάς Κ.Γ., (χ.η.), *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Αθήνα, εκδ. Τσάκα.
- Γιωτοπούλου Μαραγκοπούλου Α., 1984, *Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Δασκαλάκης Η., 1985, *Η εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης*, Αθήνα- Κομοτηνή, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.
- Ζαχαρονίτου Χ., 1995, *Εμπειρική Εγκληματολογία*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Καλαματιανού Α., 1996, *Κοινωνική στατιστική: Μέθοδοι μονοδιάστατης ανάλυσης*, Αθήνα, Το Οικονομικό.
- Λαμπροπούλου Έ., 1994, *Ο κοινωνικός έλεγχος του εγκλήματος*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Φαρσεδάκης Ι., 1990, *Η εγκληματολογική σκέψη: Απ' την αρχαιότητα ως τις μέρες μας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Φαρσεδάκης Ι., 1996, *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.

Ξενόγλωσση

- Antonopoulos G., 2005, «The limitations of official statistics in relation to the criminality of migrants in Greece». *Police Practice and Research*, vol. 6, no 3, σ. 251-260.